

Změna hry

V soutěžích mládeže budou od sezóny 2024/25 zavedeny povinné obranné systémy pro jednotlivé kategorie. Úpravy jsou popsány v dokumentu Herní koncept. Částečné úpravy byly uplatňovány již v sezóně 2023/24. Následující text je určen krajským komisím rozhodčích a rozhodčím, kteří budou v soutěžích mládeže působit. Má za cíl vysvětlit základní pojmy a úpravy hry podle Herního konceptu, a také poukázat na problematická místa, která se mohou při hře vyskytovat.

Hned na úvod je důležité si uvědomit, že nejde o zásadní úpravy pravidel házené jako takových. Faul je faul, trest je trest, stejně tak hra s míčem je povolena, jak je popsáno ve výkladu pravidel. V Herním konceptu ČSH jde primárně o **určení herního obranného systému** pro danou mládežnickou kategorii. Aby během hry byla naplňována hlavní myšlenka obranného systému dochází k formální úpravě některých pravidel jako je hra brankáře, střídání brankáře za dalšího hráče v poli apod.

Nehledejme v tom vědu

Níže popsané úpravy a výklady změn mohou působit složitě, ale záměrem je úplný opak. Změny podle Herního konceptu mají za cíl vytvořit pro mladé hráčky a hráče jednoduché herní prostředí, v kterém se budou seznamovat s házenou a pravidly, učit se a rozvíjet házenkářské dovednosti prostřednictvím přirozené pohybové aktivity, bez složitých omezení, složitých herních úkolů a takticky spoutané hry.

V KM ČSH si plně uvědomujeme, že rozhodčí jsou nedílnou součástí hry, a podobně jako u trenérů je jejich role a působení na mladé hráčky a hráče v utkáních mládeže podstatně širší, náročnější a zodpovědnější, než je tomu v utkáních dospělých. Proto se snažíme pomoci s vysvětlením jednotlivých situací a budeme velmi rádi za zpětnou vazbu a rozhodcovský pohled na dané situace.

Změny v soutěžích mládeže podle Herního konceptu

Minižactvo – začátečníci

Formát hry: miniházená – házená 4+1

Míč: gumový velikost 0

Povinný obranný systém: osobní obrana po celém hřišti

Formální úpravy: jednoúderový driblink, brankář pouze v brankovišti/hra na vlastní polovině, zákaz střídání brankáře za dalšího poli navíc

Minižactvo – pokročilí

Formát hry: Házená 5+1

Míč: velikost 0

Povinný obranný systém: zónová obrana 3:2

Formální úpravy: zákaz systému kombinované obrany, hra brankáře pouze na vlastní polovině, zákaz střídání brankáře za dalšího hráče v poli, zákaz střídání obránce specialisty

Mladší žactvo

Formát hry: Házená 6+1

Míč: velikost 0

Povinný obranný systém: zónová obrana 3:3

Formální úpravy: zákaz systému kombinované obrany, hra brankáře pouze na vlastní polovině, zákaz střídání brankáře za dalšího hráče v poli, zákaz střídání obránce specialisty

Starší žactvo

Formát hry: Házená 6+1

Míč: velikost 1

Povinný obranný systém: zónová obrana 3:3

Doporučený: zónová obrana 0:6 s přistupováním

Formální úpravy: zákaz systému kombinované obrany

Problematická místa pro rozhodčí

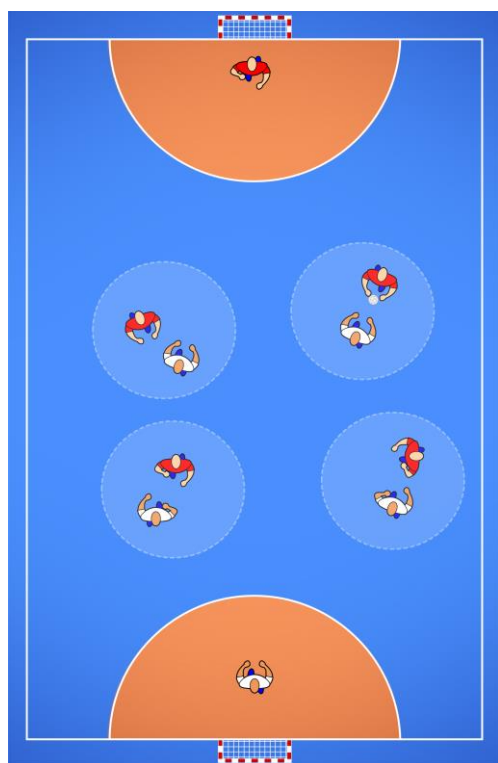
System osobní obrany po celém hřišti

Definování systému osobní obrany po celém hřišti:

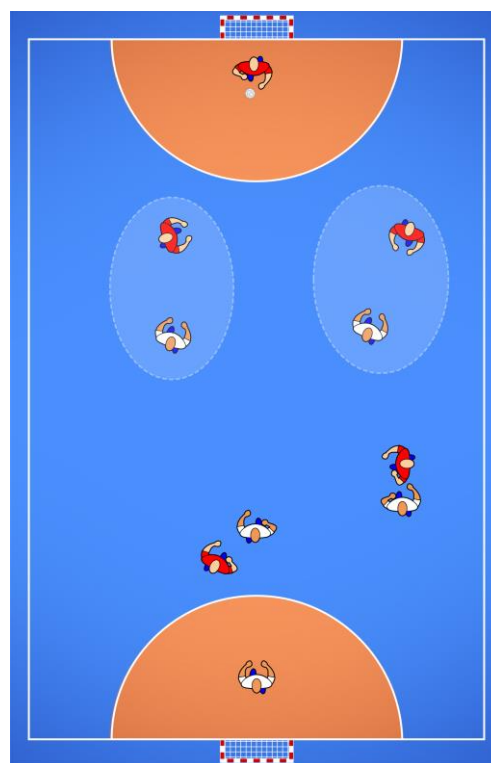
Každý obránce obsazuje jednoho hráče soupeře a v obsazování pokračuje bez ohledu na to, v jakém prostoru se útočník pohybuje. Obsazování útočníků rozlišujeme na těsné a volné viz. obrázky níže.

System osobní obrany je závazný pro kategorii začínajícího minižactva. **Pro samotnou hru je žádoucí pedagogické pískání a posuzování situací.** Rozhodčí by měl vysvětlovat, vychovávat, v případě potřeby napomínat, ale ne trestat. Hra by měla být plynulá, s tolerancí chyb (kroky, dvojitý driblink...) u začátečníků s dodatečným upozorněním.

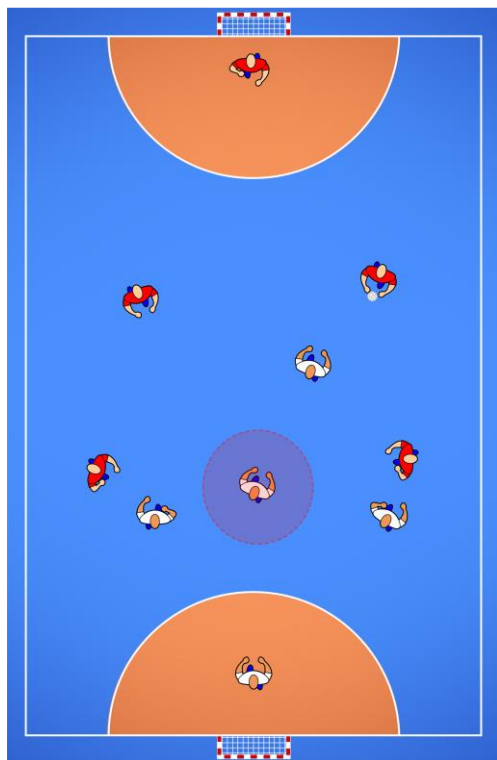
Rozhodčí by měl umět rozlišit mezi úmyslným a neúmyslným (začátečník, chyba v obsazení) nedodržováním povinného obranného systému.

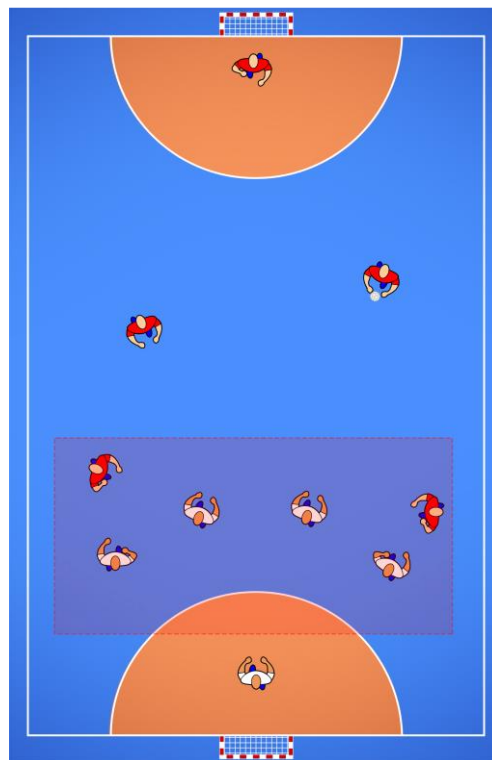
Těsné obsazení všech útočících hráčů obránci.

Volné obsazení v méně nebezpečném prostoru, těsné obsazení útočících hráčů obránci v blízkosti vlastního brankoviště.

Špatně: zónové bránění.

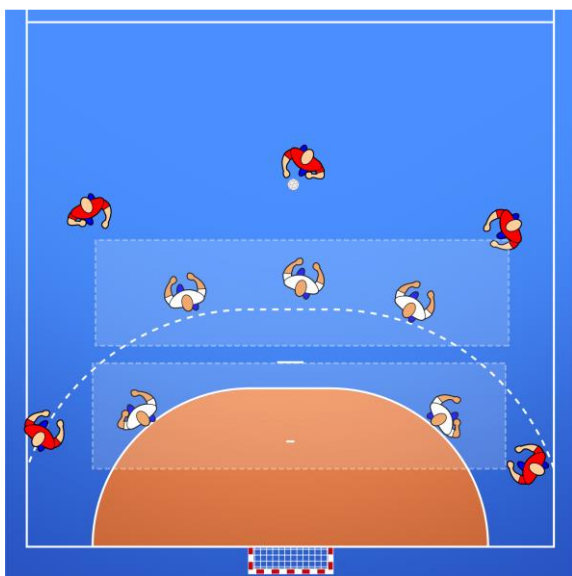

Špatně: zónové bránění

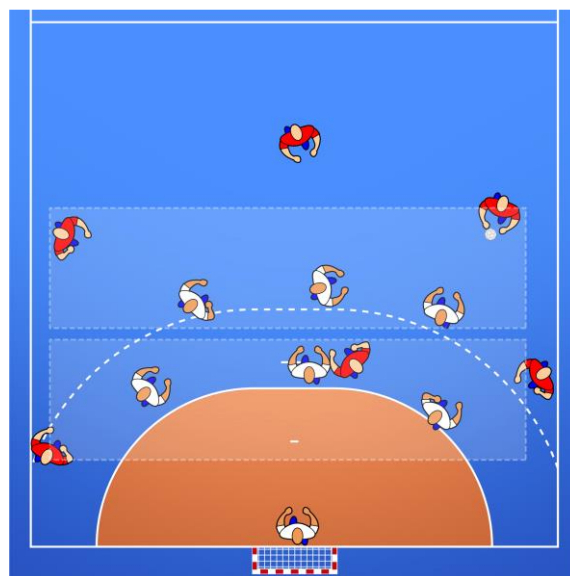
Zónová obrana

Zatímco u systému osobní obrany každý bránící hráč obsazuje jednoho útočníka soupeře, při systému zónové obrany bránící hráč střeží prostor v různém rozestavení.

Pro soutěže pokročilého minižactva a soutěže mladšího žactva je povinný dvouřadý obranný systém 3:2 (minižactvo, házená 5+1), respektive 3:3 (mladší žactvo, házená 6+1).

Výchozí postavení zónová obrana 3:2
(minižactvo – pokročilí).

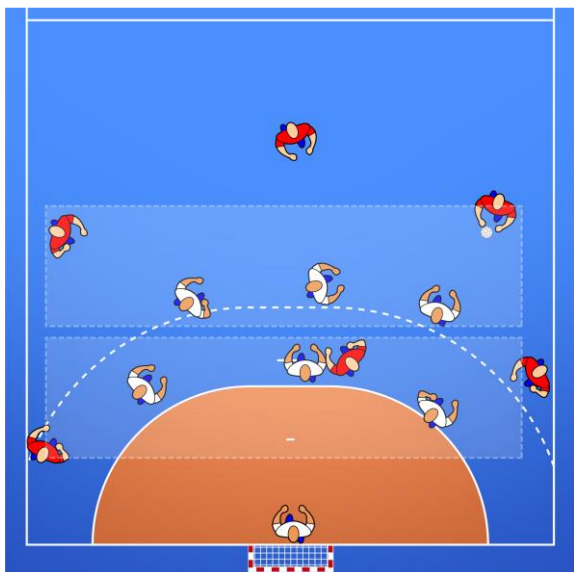

Výchozí postavení zónová obrana 3:3
(mladší žactvo).

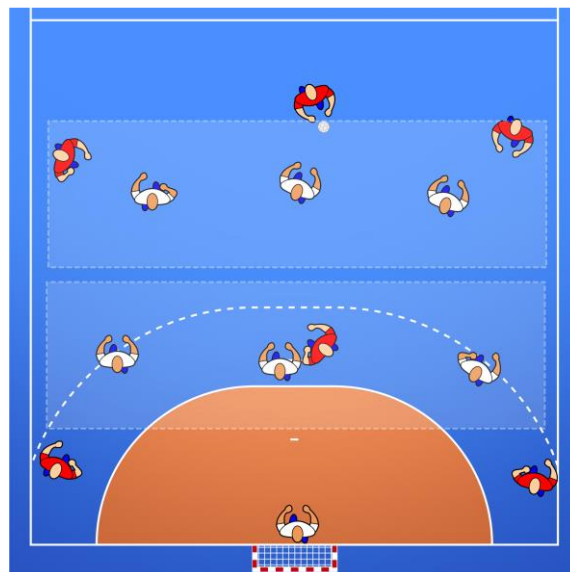
Při střežení prostoru se bránící hráči mohou chovat různě. **Dvouřadé obranné systémy jsou v herním konceptu definovány takto:**

1. **Nejméně tři hráči** bránícího družstva brání ve výchozím postavení **před čarou volného hodu** a postavení se snaží udržovat, nejsou-li herní situacím nuceni je změnit.
2. V prostoru **mezi čarou volného hodu a čarou brankoviště** je povoleno volné i **těsné obsazení**.

Z toho vyplývá, že bránící hráči přední řady mohou ve výchozím postavení být staženější v blízkosti čáry volného hodu, ale také mohou být výrazně předsunutější ve vzdálenosti např. 12 – 15 metrů od své branky. Obě varianty jsou povoleny.

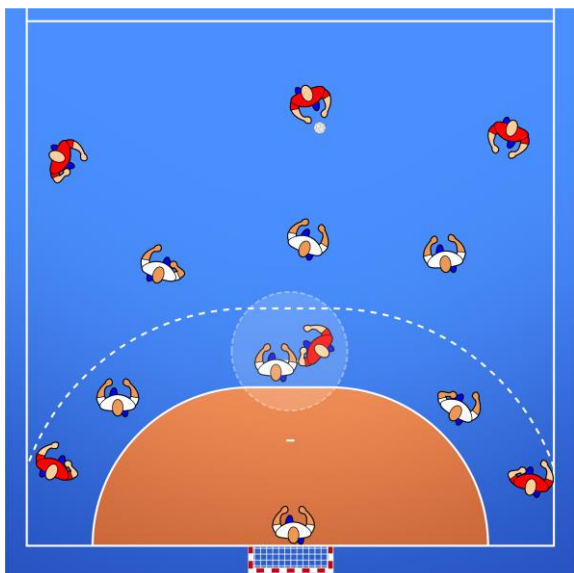

Zónová obrana 3:3 bránící hráči v přední řadě brání v blízkosti čáry volného hodu.

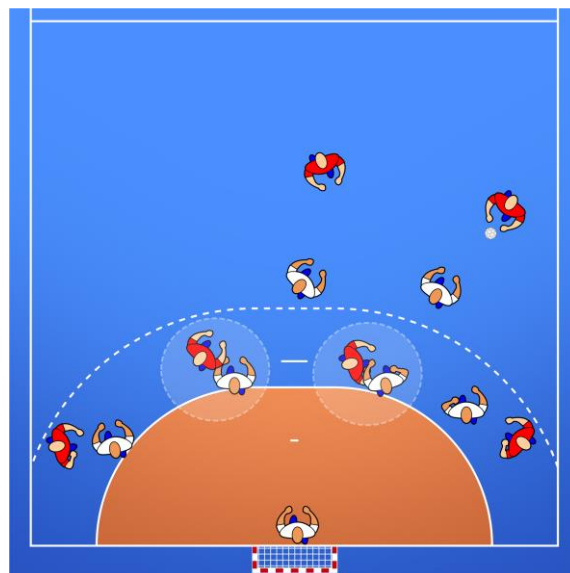

Zónová obrana 3:3 bránící hráči v přední řadě brání ve vzdálenosti 12 – 15 m od branky.

Bránící hráči v prostoru mezi čarou brankoviště a volného hodu mohou útočící hráče v tomto prostoru obsazovat těsně (bránit osobně).

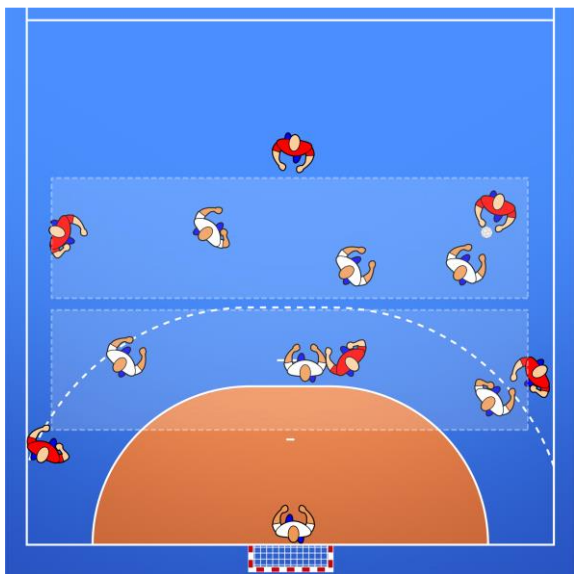

Těsné obsazování útočícího hráče v prostoru mezi čarou brankoviště a čarou volného hodu.

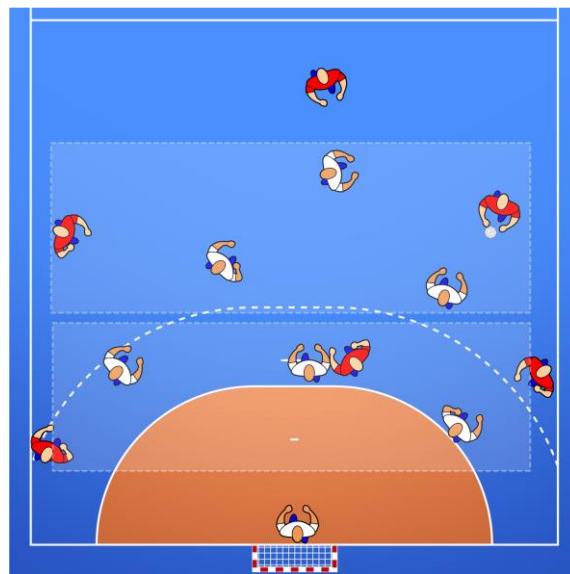

Těsné obsazování útočícího hráče v prostoru mezi čarou brankoviště a čarou volného hodu.

Podobně chování jednotlivých bránících hráčů může být různé. Mohou například vystupovat z výchozího postavení na hráče s míčem, nebo přistupovat k hráči bez míče s cílem získat míč, nebo donutit soupeře k chybě. Takové chování bránících hráčů je v pořádku, v případě, že v dalším průběhu akce se bránící hráč vrací do výchozího postavení.

Vystoupení obránce na hráče s míčem.

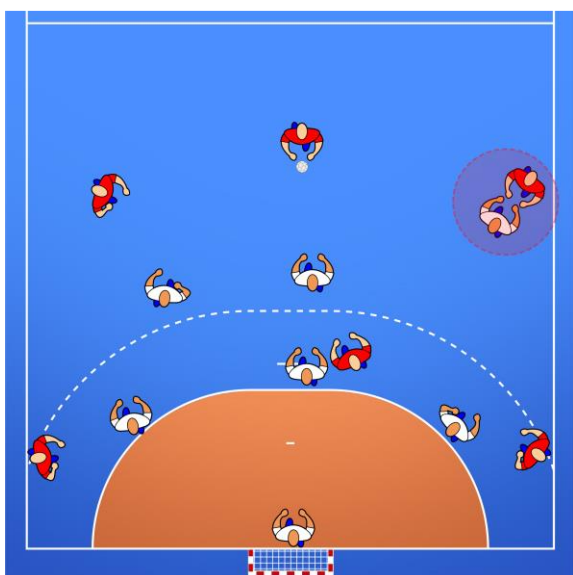
Přistoupení obránce k hráči bez míče se snahou o získání míče.

Kombinovaná obrana

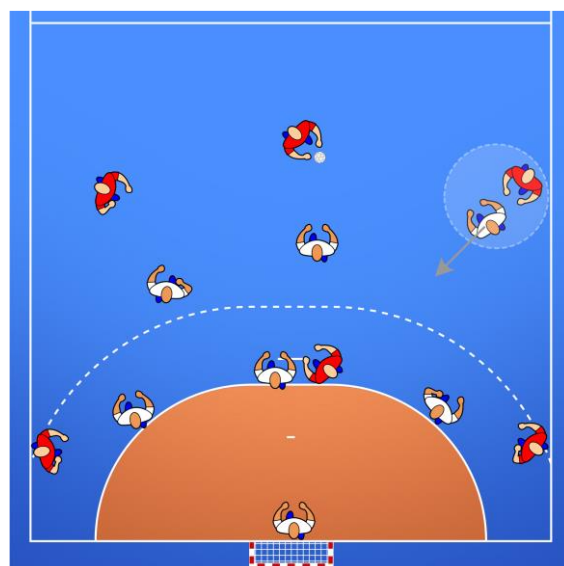
Jiná situace je v případě zakázaného systému kombinované obrany. Kombinovaný obranný systém je laicky řečeno „směs“ osobního a zónového bránění, kdy **někteří obránci brání zónově a někteří (většinou jeden nebo dva) osobně střeží útočícího hráče**. Charakteristickým znakem osobního bránění je zjevná plná orientace bránícího hráče na útočníka bez sledování míče, nebo těžiště hry.

Zvláště u začátečníků je velmi tenká hranice mezi osobním a zónovým bráněním a je právě na rozhodčích, aby správně vyhodnotili rozdíl ve zjevném záměru o využití kombinovaného obranného systému a nezáměrném začátečnickém chování a v každém případě na situaci upozornili ať už samotného hráče, nebo trenéra družstva.

Kombinovaný obranný systém

Zakázáno: Za kombinovanou obranu je pro účely tohoto nařízení považováno, když jeden nebo více útočníků (ale ne všichni) jsou bráněni osobně za čarou volného hodů tak, že jim obránce zamezuje přijímat přihrávky od spoluhráčů, stále kontroluje jeho pohyb (plně se soustředí pouze na bránění tohoto hráče).

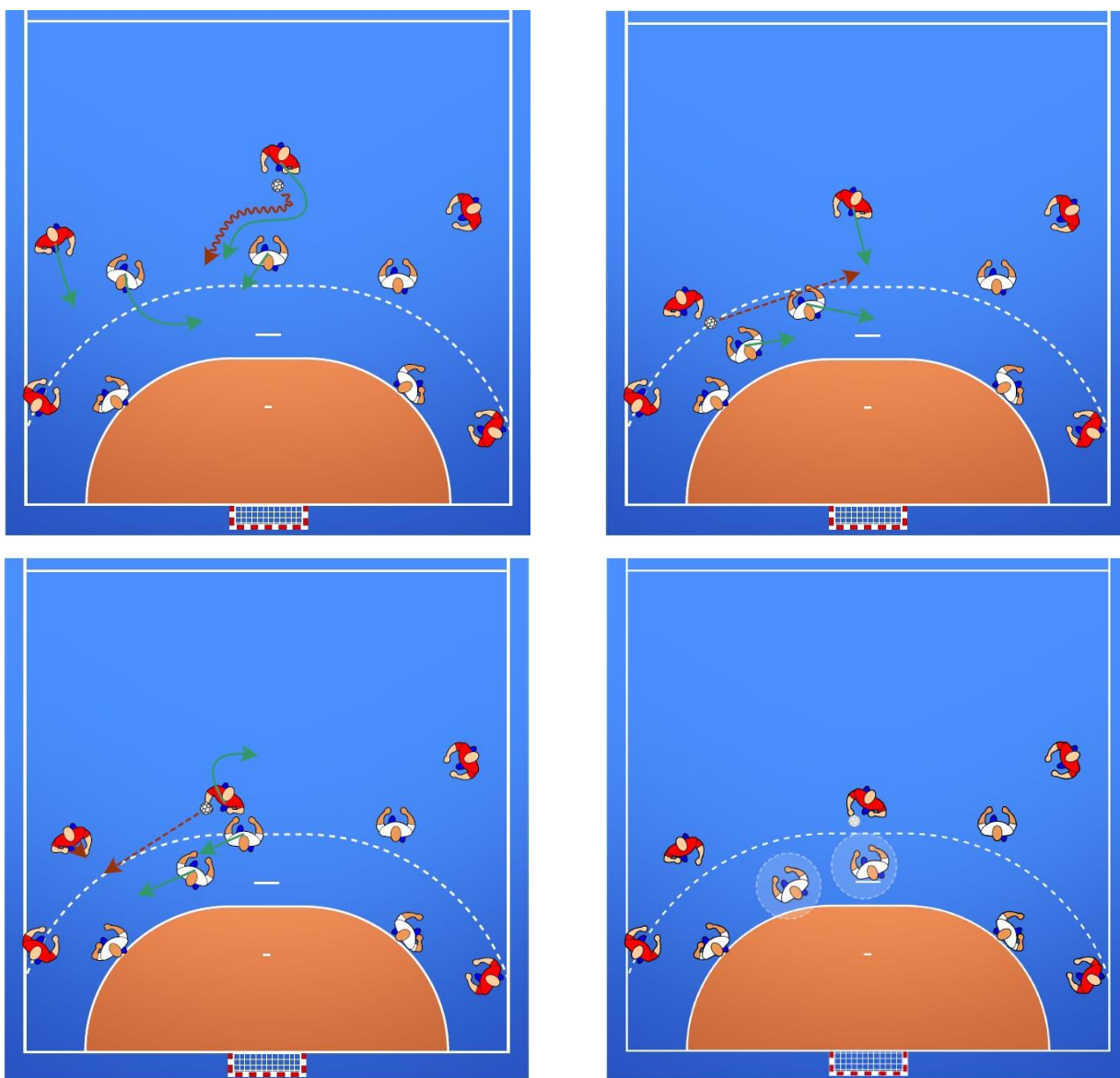
Jiná situace je, když bránící hráč obsazuje útočníka těsně za účelem zisku přihrávky, či omezení útočníka v pohybu do výhodné pozice, ale tato činnost trvá pouze po dobu akce a následně se obránce vrací do výchozího postavení (volného obsazení). Zjevně se obránce orientuje (postavením, pohledem) na míč a brání prostor, není plně soustředěn na jednoho hráče.

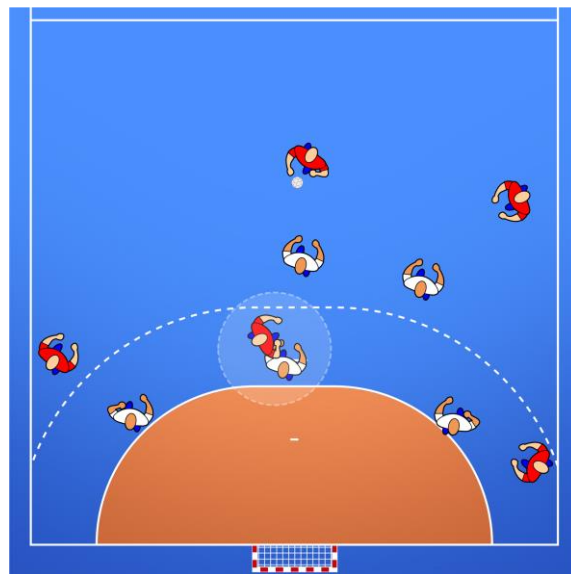
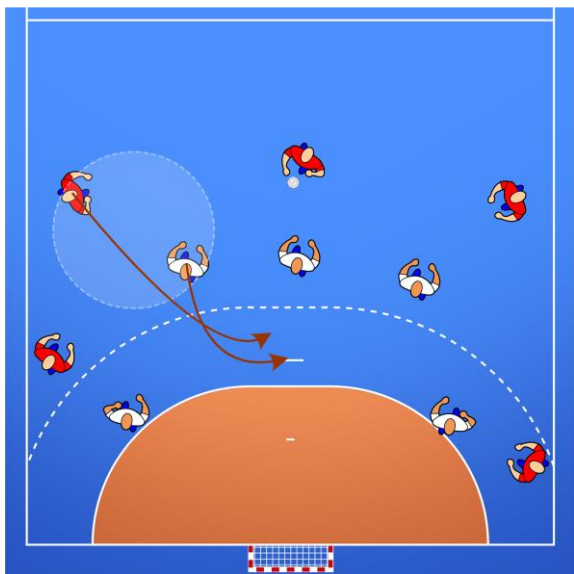
Změna postavení vlivem herní situace

Je zřejmé, že v průběhu utkání se povinné obranné postavení různě mění vlivem útočné snahy soupeře vstřelit gól. Například při snaze útočníka s míčem uvolnit se blíže k brance budou bránící hráči v první řadě nuceni „counnout“ za čáru volného hodu, nebo při pohybu útočníka bez míče do jiného prostoru (záběh, výměna míst) dojde ke změně formace. To je v pořádku, zvláště když se při začátku nové útočné akce obránci vrátí do výchozího postavení. Z pohledu rozhodčího je třeba dbát „pouze“ na to, zda se nejedná o zjevný záměr bránícího družstva nedodržovat povinný obranný systém (např. stažením přední řady obrany do prostoru mezi brankovištěm a čárou volného hodu).

Herní situace 1: Stažení obránců za čáru volného hodu vlivem útočné snahy soupeře.

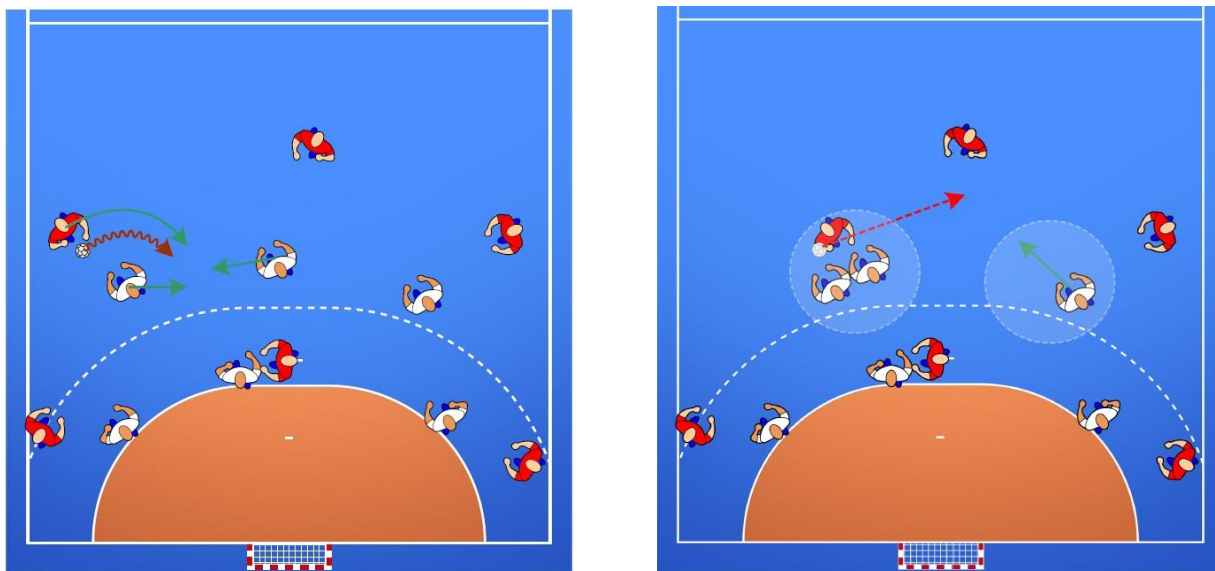

Herní situace 2: Reakce obránců na útočné snahy soupeře proniknout bez míče do nového prostoru. Dochází ke změně obranného rozestavení.

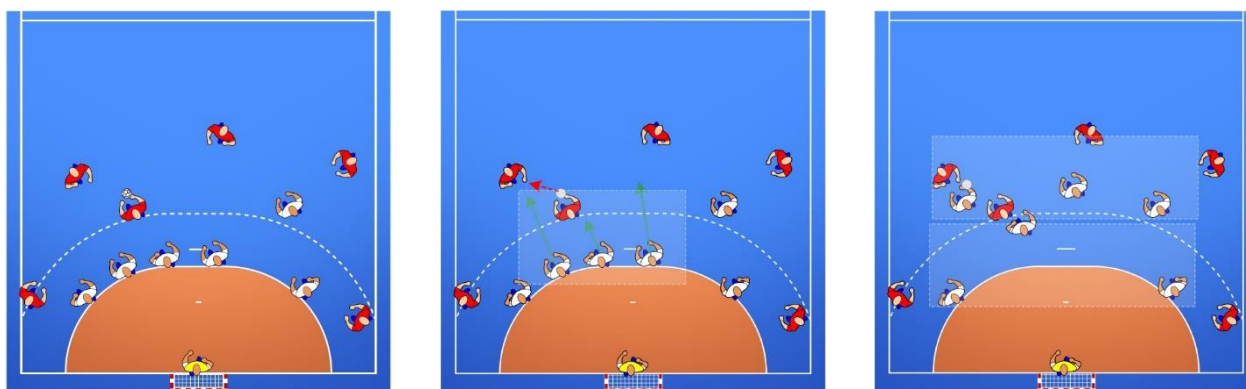
Vypomáhání/zajišťování

Zajišťování obránců a vypomáhání s bráněním útočícího hráče v systému zónové obrany je přirozené, a tedy i dovolené. Jedná se o herní dovednost obránců (ale i útočících hráčů), kterou povinné obranné systémy přirozeně rozvíjejí.

Rozehrávání volného hodu

Při rozehrávání volného hodu v prostoru čáry volného hodu normálně platí dodržování tří metrové vzdálenosti od rozehrávajícího hráče. Bránící hráči by neměli zůstat v blízkosti brankoviště déle, než je nezbytně nutné. Pokud nejsou vlivem herní situace nuceni, měli by se snažit co nejrychleji dosáhnout výchozího obranného postavení.

Způsob upozornění na úmyslné nedodržování povinného obranného systému

Doufáme, že k úmyslnému nedodržování závazných obranných systémů pro jednotlivé kategorie docházet nebude, ale i na tyto případy je třeba myslet. KM ČSH ponechala volbu a způsob, jak v takové situaci postupovat na KSH a současně předala krajským svazům níže uvedené doporučení.

Doporučení: Rozhodčí, popř. pořadatel upozorní během utkání (nejpozději po skončení utkání zodpovědnou osobu družstva). Po domluvě rozhodčích s mládežnickými trenéry v rámci jednotlivých KSH, lze také využívat „určitého“ signálu rozhodčího, jako je například pro pasivní hru (třeba zvednutí ukazováčku, nějaké karty atd.), čímž rozhodčí dá družstvu najevo nedodržování povinného obranného systému. V případě, že družstvo nadále zcela úmyslně nedodržuje povinný systém lze nařídit např. sedmimetrový hod, vyloučení hráče, nebo předčasné ukončení utkání. Po ukončení utkání, by měl pořadatel turnaje informovat organizátora soutěže (KSH).

Věříme, že rozhodčí v kooperaci s krajskými komisemi rozhodčích zvolí vhodné řešení situace na základě znalosti situace v daném kraji. Budeme rádi, když s námi následně budete sdílet dobré, ale i špatné zkušenosti tak, abychom v budoucnu mohli doporučit jednotné mechanismy v dalších krajích, jak v nežádoucích případech postupovat.